

1. Yleiset huomiot

Mitä ajatuksia selontekoluonnos herättää? Huom. Ilmoita tässä, mikäli yksityishenkilönä haluat, että lausuntesi näkyy myös hankeikkunassa.

V: Selontekopaperi on laaja ja asiaa on käsitelty hyvin monipuolisesti maaseutunäkökulmasta.

2. Maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmä

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmään liittyen olennaiset?

*V: Vaikka suunnittelujärjestelmä olisikin edelläkävijä, todetaan heti johdannossa, että selonteko annetaan eduskunnalle nyt jo **kolmatta** kertaa. Kun tarkastellaan mennyttä kehitystä, herää kysymys, että voidaanko todeta harjoitetun maaseutu- tai vielä laajemmin yleispolitiikan olleen hyvin onnistunutta saatuaan aikaan liitteessä nro 6 erinomaisesti kuvatun nykytilan? Tai millaiseen tulevaisuuteen ja kasvaviin ongelmiin nykypolitiikka harvaan asutulla tai ydinmaaseudulla johtaa väistämättä (maaseudun paikalliskeskuksissa ja kaupunkien läheisellä maaseudulla ongelmat eivät vielä ole kärjistyneet).*

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä?

V: Demokratiavajetta ei tunnisteta tarpeeksi. Oikeastaan kysymys on demokratian kyvyttömyydestä huolehtia vähemmistöön joutuneiden tilanteesta (myös yhteiskuntapoliittinen sekä sosiologinen näkökulma tulisi olla voimakkaammin mukana).

3. Maaseutualueiden tilannekuva ja muutostekijät

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutualueiden tilannekuvaan ja muutostekijöihin liittyen olennaiset?

V: Näkökohdat on tunnistettu hyvin, mutta ehkä ei kuitenkaan maaseudun pien(palvelu)yrittäjien näkökulmaa.

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

V: Vielä huomattavasti selvemmin pitäisi tuoda näkyviin viime vuosien ja vuosikymmenten aikana tehdyt, ja ainakin harvaan asutun ja ydinmaaseutujen kannalta pilalle menneet "uudistukset", missä on vapautettu julkisia palveluita markkinaehtoisiksi, tai että muutoin ei ollut varaa pitää palvelua (palo, pelastus, posti, puhelin, apteekit, taksit, poliisi, vero, maanmittaus, jne.).?

Maaseutualueiden elinvoimaisuus vaikuttaa suoraan koko yhteiskunnan huoltovarmuuteen ja turvallisuuteen.

4. Kansallinen maaseutuvisio

Onko selonteossa kuvattu maaseutuvisio olennainen?

Visio on kaunis ajatus, mutta sen toteuttamisen realistisuus on vahvasti kyseenalainen Suomen eri maaseutualueilla. Maaseutu on hävinnyt kilpailun asukkaista ja sen mukana menetetään myös infra, eikä markkinaehtoinen toiminta kannata taloudellisesti. Pelkkä mielikuvien luominen ei enää riitä, vaan tarvitaan kaikkien ministeriöiden laaja yhteisymmärrys maaseudun pitämisestä elinvoimaisena osana mukana yhteiskunnassa.

Puuttuuko maaseutuvisiosta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

V: Suomalainen tahtotila käyttää lähellä (lähempänä kuin EU-taso) tuotettuja hyödykkeitä ja palveluja.

5. Poikkihallinnolliset tavoitteet ja kehittämissuositukset

Ovatko selonteossa tunnistetut poikkihallinnolliset tavoitteet (5 kpl) ja kehittämissuositukset (24 kpl) olennaiset?

V: Kaikki poikkihallinnolliset tavoitteet ovat ehdottomasti tavoittelemisen arvoisia.

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset tavoitteet (1-3 kappaletta)?

V:

1 Ajantasaistetaan fyysistä ja digitaalista saavutettavuutta,

2 Voimistetaan toimintaedellytyksiä, luottamusta ja tulevaisuususkoa,

3 Lisätään ja kootaan yhteiskunnallista maaseututietoa.

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit tavoitteisiin tavoitekohtaisesti:

- Tavoite: Ajantasaistetaan digitaalista ja fyysistä saavutettavuutta

V: Markkinaehtoisuus ei yksinomaan toimi joka puolella Suomea, vaan vaatii pääsääntöisesti monialaisesti vahvaa yhteiskunnan tukea.

- Tavoite: Vahvistetaan talouden uudistumista tukevia rakenteita

V: Tavoite on hyvä, mutta politiikkatoimet estävät, esim. koulutuksen alasajo ja koulutuspaikkojen siirtyminen yhä etäämmälle alueilla, missä ei ole julkista liikennettä tai muita liikkumismahdollisuuksia.

- Tavoite: Voimistetaan toimintaedellytyksiä, luottamusta ja tulevaisuususkoa

V: Ei katteettomia lupauksia, vaan yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta!

- Tavoite: Lisätään ja kootaan yhteiskunnallista maaseututietoa

V: Tietoa on kyllä, mutta sen popularisointia ja selkeyttämistä tulisi kehittää määrätietoisesti.

- Tavoite: Terävöitetään maaseutupoliittista suunnittelujärjestelmää

V: Kaksi edellistä maaseutupoliittista ohjelmakautta on jo ”kärsitty” – tuloksina kurjistuvat harvaan asuttu ja ydinmaaseutu. Jotain uutta pitää keksiä – ja vaatia.

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset kehittämissuositukset (1-5 kappaletta)? (Merkitse kehittämissuosituksen numerot 1-24)

V: 4, 3, 11, 15, 20

Puuttuuko poikkihallinnollisista tavoitteista tai kehittämissuosituksista jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit kehittämissuosituksiin suosituskohtaisesti:

- 1. Digitaalisen kuilun kaventaminen
- 2. Yleishyödyllinen kyläverkkorakentaminen
- 3. Kestävä liikkuminen ja liikenne

V: Panostus biokaasuun ja sen saattaminen kevyenkin liikenteen käyttöön

- 4. Yksityisteiden kunto

V: Vähenevän väen kustannettavana se on kestämatön yhtälö.

- 5. Saaristoliikenne
- 6. Maaseutuvaikutukset, asuminen ja talouden rakenteet
- 7. Koordinaatio EU-rahastojen välillä

- *V: EU-koheesiorahoituksen osalta maaseutualueiden turvallisuuteen tulisi ohjata korvamerkittyä rahoitusta.*

- 8. Maaseudun kehittäminen CAP post 2027
- 9. YPK-toimintamallin laajempi hyödyntäminen
- 10. Kestävän elinvoimaisuuden indikaattoritarkastelu
- 11. TKI-rahoitus, innovaatiojärjestelmä ja pienet toimijat, nuoret ja naiset

V : Julkisten hankintojen keskittyminen, kestävyys siirtymä, nuoret ja naiset

- 12. Osaaminen ja työvoima
- 13. Yhteisötalous
- 14. Monipaikkaisuuden seuranta
- 15. Asuttavuuden varmistaminen

V: Maaseutualueiden palveluiden turvaaminen ei todella ole menneillä kausilla onnistunut, vaan ihmiset jäävät yhä kauemmaksi tasavertaisista palveluista.

- 16. Luonnonvarat, maankäyttö ja oikeudenmukaisuus
- 17. Kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan edellytykset
- 18. Osallistaminen, vuorovaikutus ja yhteistyö
- 19. Välttämättömyyspalveluiden tarkistaminen ja varmistaminen
- 20. Väestönmuutos ja elintärkeät toiminnot
- 21. Maaseutututkimus ja maaseututieto
- 22. Maaseutualueiden seurantakeskus
- 23. MANE, dialogisuus, osallistaminen ja viestintä
- 24. MANE ja maaseutuvaikutusten arviointi

6. Liite: Maaseutualueiden nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvaus

Ovatko liitteessä kuvatut maaseutualueiden nykytilanne ja muutostekijät olennaiset?

V: Todella hyvä ja erinomainen liitepaketti kuvaamaan nykytilannetta ja muutostekijöitä!

Puuttuuko nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvauksesta jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

V: Kuten selostuksessa lausutaan (2.4.3k), maaseutupolitiikka on (lähes) yksinomaan maa- ja metsätalousministeriön vastuulla – tulisiko viimein myöntää, että yksin MMM ei enää kykene maaseudusta huolehtimaan. Kurjistumiskehitys jatkuu, toivottavasti kaikkia ministeriöitä ja laajemmin kiinnostaisi lausua tästä luonnoksesta MaPo selonteoksi.

7. Muut täydennystarpeet

Onko selonteossa muita täydennystarpeita?

V: Selonteko on laadittu hyvin ja se on kattava (pääsääntöisesti). Poliittikasuosituksukset ovat vaisuja tai joltain osin puuttuvat kokonaan. Samoin puuttuu arvio enemmistödemokratian keinoista (keinottomuudesta) puuttua syvän maaseudun negatiivisen kierteen kehitykseen (verohelpotukset, julkisen sektorin lisäpalkkaluokat?).